

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Deadline: 07-12-2020

Directie
Zorgverzekeringen

Ontworpen door
5.1.2e

Beleidsmedewerker

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum Document

Kenmerk
1793674-215216-PDC19

Bijlage(n)

-

nota

(ter beslissing)
testprogramma

Advies Gezondheidsraad ethisch en juridisch kader

1 Aanleiding voor deze nota

De aanleiding voor deze nota is de toezegging die u in het debat van 18 november 2020 heeft gedaan aan de heer van der Staaij (SGP) om te komen tot een ethisch kader voor een uitgebreid testprogramma.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Eerder is met u gesproken over het voorleggen van de vraag om te komen tot een ethisch kader voor gericht, grootschalig en frequent testen aan de Gezondheidsraad. U heeft aangegeven dat wij informeel de Gezondheidsraad konden bevragen over de mogelijkheid een advies hierover uit te brengen.

Over de adviesaanvraag aan de Gezondheidsraad en op welke termijn deze te beantwoorden is, heeft al contact plaatsgevonden met de Gezondheidsraad. Zij staan positief tegenover dit verzoek. Ten aanzien van de uitwerking en het formeel maken van de adviesaanvraag vragen wij om uw akkoord op:

- Het uitzetten van de adviesvraag bij de Commissie Ethiek & Recht van de Gezondheidsraad.
- Het formuleren van de adviesvraag zoals hier onder beschreven.
- Het op dit moment nog niet stellen van de vraag over nudging om de testbereidheid te verhogen.
- Het in de komende stavaza brief COVID-19 aan de Kamer vermelden dat u de Gezondheidsraad vraagt om advies uit te brengen over een ethisch en juridisch kader voor een uitgebreid testprogramma. Waarbij de Gezondheidsraad streeft naar het opleveren van dit advies in de tweede week van januari.

Directie Zorgverzekeringen

Kenmerk
1793674-215218-PDC19

Om ervoor te zorgen dat de adviesaanvraag formeel op tijd richting de Gezondheidsraad gestuurd kan worden, hebben we uiterlijk maandag 7 december uw akkoord nodig.

3 Samenvatting en conclusies

De adviesaanvraag is in concept besproken met de Gezondheidsraad, in overleg met hen komen we tot de volgende formulering:

Het kabinet verkent de mogelijkheden om de samenleving waarin het virus nog steeds rondgaat meer te openen door een veel laagdrempeliger testbeleid. Daarbij is de gedachte tweeledig. Ten eerste draagt het bij aan het indammen van de virusverspreiding. Bij een hoge deelnamegraad zullen meer mensen met een virusbesmetting worden opgespoord, waarna gericht preventieve maatregelen getroffen kunnen worden. Tegelijkertijd zou aan mensen die zich recent hebben laten testen en een negatieve testuitslag hebben meer bewegingsvrijheid kunnen worden geboden, omdat het risico dat zij anderen ongemerkt besmetten zeer gering is. Daarom wil het kabinet een laagdrempelig testprogramma uitwerken waarmee naast incidentgericht (frequent) testen ook de mogelijkheid wordt geboden om door testen toegang tot sociale en economische activiteiten te verkrijgen. Het bij zich dragen van een - al dan niet gedigitaliseerd - 'coronapaspoort' zou hiervan het bewijsstuk kunnen zijn.

Ik vraag de Gezondheidsraad mij te adviseren: onder welke voorwaarden een (digitaal) 'coronapaspoort' ethisch en juridisch verantwoord kan worden ingezet bij het verstrekken van toegang tot:

- onderwijsinstellingen;
- zorginstellingen, zoals verpleeghuizen;
- publieke voorzieningen;
- werkomgeving;
- buitenlandse reizen; en
- sociale gelegenheden zoals horeca, uitgaansgelegenheden of (sport)evenementen.

De volgende vraag is de revue gepasseerd, echter adviseren wij om deze niet te stellen:

Ik vraag de Gezondheidsraad mij te adviseren: over voorwaarden waaronder het ethisch en juridisch aanvaardbaar is om bepaalde vormen van drang (nudging) uit te oefenen om de deelnamegraad te verhogen in situaties waar de testbereidheid laag is, bijvoorbeeld door mensen te belonen als zij zich laten testen.

Wij achten deze vraag minder relevant in dit kader, omdat de focus van de adviesvraag ligt op de maatschappelijke gevolgen van een testbeleid in relatie tot toegang. De laatste vraag gaat over hoe de effectiviteit van gerichte infectieziektebestrijding kan worden vergroot en is daarmee beperkter van karakter. De GR geeft eveneens aan deze vraag als optioneel te beschouwen.

De Gezondheidsraad heeft laten weten dat de commissie Ethiek & Recht deze adviesaanvraag kan oppakken. Zij geven daarbij aan dat zij streven naar

afronding van dit advies in de tweede week van januari. Waarbij het altijd zo kan zijn dat er enige vertraging optreedt. De Gezondheidsraad heeft op basis van de conceptadviesaanvraag het proces om te komen tot een advies ook al in gang gezet, om geen kostbare tijd te verliezen.

Directie Zorgverzekeringen

Kenmerk
1793674-215218-PDC19

4 Draagvlak politiek

U heeft in het debat van 18 november toegezegd dat u op een nog nader te bepalen wijze gaat werken aan een ethisch kader voor een uitgebreid testprogramma. Met de adviesaanvraag aan de commissie Ethiek en Recht van de Gezondheidsraad komt u tegemoet aan deze toezegging.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Dit stuk is afgestemd met het team Vaccinaties binnen de Programmadirectie COVID-19, omdat zij ook werken aan een adviesaanvraag voor een ethisch en juridisch kader over al dan niet verplichten van vaccinaties voor de Gezondheidsraad en hoewel we deze adviesaanvragen overlappen is er bewust voor gekozen dit separaat aan de Gezondheidsraad (op uw verzoek) te vragen en is het wel goed om elkaar geïnformeerd te houden. Daarnaast is het stuk afgestemd met het team Ethiek van de directie Publieke Gezondheid. Bovendien is het gezien de samenhang van de beide ethische afwegingskaders verstandig om deze adviesaanvragen te doen bij hetzelfde, gezaghebbende, adviescollege, namelijk de Gezondheidsraad.

6 Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

7 Juridische aspecten en haalbaarheid

N.v.t.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Zie toelichting bij punt 5.

9 Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

10. Toezeggingen

Wanneer u de adviesaanvraag in gang zet, zet u ook het nakomen van toezegging aan het lid Van der Staaij (SGP) in gang. Nadat het advies van de Gezondheidsraad binnen is kunt u, naar verwachting half januari 2021, de Kamer informeren over het ethische en juridische kader rondom een uitgebreid testprogramma.

11. Fraudetoets

N.v.t.

5.1.2e

Beleidsmedewerker